

Betydning i ovenfor nævnte Henseende, men naturligvis er det en Forudsætning, at der ligesom ved Loven af 1908 tages et forholdsmæssigt Hensyn til de forskellige Landsdele.

Angaaende Spørgsmaalet om Baneanlæg paa Mors er der i Udvalget ført en indgaaende Forhandling. Udvalget er med Ministeren for offentlige Arbejder enedes om, som den mest rationelle Løsning, at foreslaa, at der anlægges en Statsbane fra Nykøbing Mors over Tøving og Vildsund til Thisted med fast Bro over Vildsund og en Privatbane fra Nykøbing paa Mors til Karby, eventuelt Næssund med Sidebane til Ø. Assels. Anlægget af Havnen ved Hanstholm taler stærkt for den meget betydelige Forbedring af Trafikforholdene i det nordvestlige Jylland, der vil opnaas ved Tilvejebringelsen af en direkte Statsbaneforbindelse Thisted—Nykøbing.

Den i § 3 givne Bemyndigelse for Ministeren til at betinge Eneretsbevillingerne maa efter Udvalgets Opfattelse i hvert Fald kunne benyttes for:

a) Nr. 4, 5 og 6, hvor der bør arbejdes hen til Sammenslutning med det lolland-falsterske Jernbaneselskab, eventuelt, at Jernbanelinien Orehoved—Gedser overtages af Statsbanerne, og at Statens Rentegaranti ophører. Formentlig vil hertil udkræves, at Selskabets Kapital overtages af Staten og de lollandske Kommuner i Forening;

b) Nr. 8, 9 og 18, hvor Koncession helst bør gives til henholdsvis Stubbekøbing—Nykøbing—Nysted Jernbaneselskab, Nordfynske Jernbaneselskab og Horsens—Odder Jernbaneselskab. Hvis passende Overenskomst ikke kan opnaas, bør Bestemmelsen i § 3 dog ikke kunne hindre, at Eneretsbevilling meddeles.

Med Hensyn til den under Nr. 20 omhandlede Jernbane fra Esbjerg til Oksbøl da bør Eneretsbevilling efter Udvalgets Formening neppe meddeles, medmindre der opnaas Overenskomst med Varde—N. Nebel Jernbaneselskab baade om Anlæg og Drift af den nye Jernbane. Det lokale Udvalg har overfor Folketingsudvalget gjort

gældende, at man, om det kræves, er villig til at overtage en Del af Aktierne i Varde—N. Nebel Jernbane.

Det forudsættes, at Kolding—Egtved-Banen efter Ombygningen faar Fællesspor med Troldhede—Kolding-Banen paa Strækningen fra Bramdrup til Kolding.

Hele Udvalget indstiller, at der meddeles Ministeren Bemyndigelse til at lade Staten overtage Driften af den under Nr. 9 i Lov Nr. 156 af 27. Maj 1908 omhandlede Jernbane fra Næstved til Karrebæksminde, til hvilket Anlæg der er bevilget et Statstilskud af to Trediedele. Denne Foranstaltning anses for naturlig og rimelig, dels fordi der ved Karrebæksminde findes en udmærket, isfri Havn, dels fordi Rigsdagen i indeværende Samling har meddelt Ministeren Bemyndigelse til at lade anlægge en dobbeltsporet Statsbane fra Ringsted til Næstved.

Naar et Medlem af Udvalget (Foss) principalt har anbefalet at standse Behandlingen af det af Ministeren forelagte Lovforslag, da maa Udvalgets øvrige Medlemmer bestemt udtale sig herimod. Udvalget med Undtagelse af det nævnte Medlem mener tværtimod, at mange Omstændigheder taler for, at der gives Ministeren Bemyndigelse til fortsat at meddele Eneretsbevillinger paa nye Privatbaneanlæg, selv om de herskende ekstraordinære Tilstande maatte hindre de paagældende Anlægs Fremme paa sædvanlig Maade. Forskellige Jordarbejder og lignende vil trods Mangelen paa Skinnemateriel m.v. meget vel kunne udføres, hvilket vil være af stor Betydning til Imødegaaelse af den Arbejdsløshed, der øjensynlig vil blive en Følge af de formindskede Tilførsler af Raastoffer fra Udlandet.

Ved Jernbaneloven af 27. Maj 1908 er det bestemt, at der aarlig kan anvendes mindst 1 Mill. Kr. til Anlæg af Privatbaner. Udvalget finder Anledning til at understrege, at den nævnte Sum er et Minimumsbeløb, og at det paa Finansloven kan bestemmes, at der til Privatbaneanlæg aarlig anvendes et betydeligt